

შირაკი

SHIRAKI

გამოქვეყნდა 1937 წლიდან
დედოფლისწყაროს მუნიციპალიტეტის გაზეთი

№16 (9.975)
15 - 22 მაისი 2021 წელი
ფასი: 60 თეთრი
ყოველკვირეული გამოცემა

ჭაბუკები დარჩნენ მარად...

„ჯარში რომ გამიწვივდნენ, ვიცოდი, გამოქსება მოულოდნელი არ უნდა ყოფილიყო, წინასწარ გავითვალისწინე ყველაფერი, მაგრამ მაინც მოულოდნელად მოხდა. კვირა დასრულდა, ვინაიტი გარეთ, სამის ნახევარზე დამიქსახს. ნათელა გავარა. ნახევარ საათში, სრულ საგზა უნდა გამოვცხადებოდი, ნათელი უბაღვი, ჭიჭიკრამდე მივყავი იგი თვალცრემლიანი, ვაკოცე შუაღვამე, ხელი ჩავიქინე და ნათელი. მამა გამოვიდა მის დასაბრუნებლად. მე მივიღიე მარტო, ვგორკიკობდი კოლგოხეზაზე; ვნავი პაპიროსს და მივიღიე გაბრუნებული. არ ვფიქრობდი არაფერზე. მივიღიე, მივუყვარე ჩემი სოფლის მღვთვარა შარას. არასდროს სანთელი, არ ყოფილა ძაღლები, არ ყოფილა მამალი. არავინ შემიძვარია, მისამოლა ჩემი ფხის ხმა შუალაის დუმილი, და ეს მოგონება დარჩა, როგორც ბანუშაძე-რეპალი და აუხლენელი სიზმარი ძარიან ღამის...“ - ეს გიორგი ნაფიჭვარძის, ქართველი პოეტი, რომელიც მარად ახალგაზრდა დარჩა ბრძოლის ველზე. მირზა გელოვანის მსგავსად, მანაც ბევრი ლექსის დაწერა ვერ მოასწრო და ღიმილის ბიჭად შემორჩა ჩვენს მეხსიერებას.

25 წლის ასაკში დაცა ბრძოლის ველზე დედოფლისწყაროელი პოეტი **დავით პატატიშვილი**. ის არბოშიკში დაიბადა, სწავლობდა სიღნაღის პედაგოგიურ ტექნიკუმში, 1940 წელს დაამთავრა ქუთაისის პედაგოგიური ინსტიტუტი. მუშაობდა ქართული ენისა და ლიტერატურის მასწავლებლად, იყო სასწავლო ნაწილის გამგეც დედოფლისწყაროს რაიონის სოფელ ზემო მაჩხაანის საშუალო სკოლაში. მეორე მსოფლიო ომის დროს იბრძოდა ბესარაბიასა და ვოლგოგრადში, ვოროშილოვგრადში, კოსტოვსკოში, ჩერკასკოში, პოლტავასა და მოსკოვში, სმოლენსკში, ხარკოვსა და ორშაში. დაიღუპა ბრძოლის ველზე. მისი დაბადების 60 წლისთავთან დაკავშირებით გამოიცა დავით პატატიშვილის ლექსების კრებული „გული და ქარიშხალი“. პოეტის სახელს ატარებს მშობლიური სოფლის სკოლა, სკოლაში დადგმულია მისი ბიუსტი. მისი პოეზია გვიყვება ამბებს ომზე, სიკვდილზე, არდაბრუნების შიშზე...

9 მაისს ფაშიზმზე გამარჯვების დღე აღნიშნეს დედოფლისწყაროში. შინამოუსვლელთა მემორიალთან შეიკრიბნენ მუნიციპალიტეტის ხელმძღვანელი პირები, ადამიანები, რომელთაც პატივი მიაგეს იმ გმირების ხსოვნას, რომლებმაც სიცოცხლე ფაშიზმის წინააღმდეგ ბრძოლას შესწირეს.

ნიკოლოზ ჯანიაშვილი, **დედოფლისწყაროს მუნიციპალიტეტის მერი**: „აღნიშნება ფაშისტურ გერმანიაზე გამარჯვების 76 წლისთავი. ჩვენ მოვედით, რათა ტრადიციულად პატივი მივაგოთ სამამულო ომში დაღუპულ გმირებს. სამწუხაროდ, პანდემიიდან გამომდინარე შეზღუდვების გამო, ძალიან მცირე რაოდენობა მოვედით მერიისა და საკრებულოს თანამშრომლები. დღეის მდგომარეობით, მუნიციპალიტეტის მასშტაბით, ცოცხალი მხოლოდ სამამულო ომის ორი ვეტერანი გვყავს. ჩვენ ვიყავით მათთან სახლებში და მივულოცეთ ეს მნიშვნელოვანი დღესასწაული. მოგეხსენებათ, ცენტრალურმა ხელისუფლებამ 1000 ლარი ჩაურიცხა მათ, ადგილობრივმა კი - 250 ლარი. სამწუხაროდ, წლიდან-წლამდე მცირდება მონაწილეთა რაოდენობა და

ღმერთმა ქნას, რომ მომავალ წელს ეს ორი მონაწილე კვლავ გვყავდეს ჯანმრთელი და ცოცხალი, რათა პანდემიის დამარცხების შემდეგ, ჩვეულ ხალხმრავალ პირობებში აღვნიშნოთ ეს დღე.

მემორიალთან და ტყე-პარკთან დაკავშირებით საინტერესო იდეები გვაქვს და ძალიან მალე დედოფლისწყაროს მოსახლეობას სასიამოვნო სიახლეს ვაცნობებთ“.

ნუგზარ პაპიაშვილი, **დედოფლისწყაროს მუნიციპალიტეტის საკრებულოს თავმჯდომარე**: „ეს თემა არ დაბერდება, რაც უნდა ნლები გავიდე, იმიტომ, რომ იმ ადამიანებმა, ვინც თავიანთი სიცოცხლე ფაშიზმის დასამარცხებლად გაიღეს, ეს იყო მათი ვაჟკაცობისა და გმირობის დამსახურება. ეს იყო მამის ყველაზე ვერაგი სენი მსოფლიოსთვის. ამ სენის დასამარცხებლად ჩვენმა გმირმა წინაპრებმა თავიანთი სიცოცხლე გასწირეს. როგორ შეიძლება ამ დღის დავიწყება ან გაფერმკრთალება? ჩემი პაპა, მამაჩემის მამა, თავის ძმასთან ერთად წავიდა ომში და აღარ დაბრუნებულა. ისინი ჩემთვის გმირები არიან. მათთან ერთად გმირები არიან ის უწვერულვამო ბიჭები, რომლებიც სისხლის უკანასკნელ წვეთამდე იცავდნენ ჩვენს მომავალს“.

მიხეილ ბახუტაშვილი, **დედოფლისწყაროს მუნიციპალიტეტის საკრებულოს წევრი**: „უპირველეს ყოვლისა, უდიდესია ამ დღის მნიშვნელობა იმით, რომ მოხდა დამარცხება კაცობრიობის უბოროტესი მტრის. ჯერ კიდევ ბევრი რამ არის გადასახარში, თუ რა უბოროტესი ძალა იყო ეს ფაშიზმი. მთელი მსოფლიო შეებრძოლა ამას და, საოცარია ის, რომ ერთი მუჭა საქართველოს მოსახლეობამ თავისი წილი შეიტანა ამ საქმეში. უბრალოდ, ტრაგედიაა განსაკუთრებულად ქართველობისათვის ის, რომ ძალიან დიდი გენოფონდი განყდა მეორე მსოფლიო ომის დროს. აი, ახლაც კი ვიპოვებ ამის შედეგებს. იმიტომ, რომ მცირე ერისათვის ეს იყო უდიდესი ტრაგედია. ამბობენ, რომ არ ყოფილა საომარი მოქმედება საქართველოს ტერიტორიაზე, მაგრამ საქართველოში იყო ძალიან დიდი შრომა, იყო შიმშილი, რადგან ერთ საერთო ბანაკში იყო გაერთიანებული საბჭოთა კავშირი, რაც ნიშნავდა - „ყველაფერი ომისათვის, ყველაფერი გამარჯვებისათვის! მე მინდა, მთელ პროგრესულ კაცობრიობას მივულოცო ფაშიზმზე გამარჯვების დღე და ქედი მოვიხარო იმ ჩვენი ტალიკ-ტალიკი ბიჭების წინაშე, რომლებიც ამ უბოროტესი მტრის წინააღმდეგ ბრძოლას შეუწირნენ“.

დიდი სამამულო ომის დამთავრებიდან 76 წელი გავიდა. ამ წლებში ფრონტზე წასული ყოველი მეორე ქართველი სახლში არ დაბრუნებულა. საქართველო, როგორც დანარჩენი რესპუბლიკები, ფაშიზმთან დაუნდობელ ბრძოლაში კარგავდა მომავალ ექიმებს, მასწავლებლებს, აგრონომებს, მეცნიერებს, მხატვრებს, მსახიობებს... იყვნენ პოეტებიც. სათქმელი ვერ დაასრულეს, შეყვარება ვერ მოასწრეს... შვილები ვერ იყოლიეს... დაზარალდა ქართული გენოფონდი, გამწარდნენ ოჯახები, ძაძები შეიმოსნენ დედები, დები, ცოლები, შეყვარებულები...“

მარადიულ ჭაბუკებად შემორჩნენ ისინი ახლობლების მეხსიერებას და ისტორიას... მარადიული ხსოვნა მათ!

ინგა შილაშვილი

კლინიკა „ოფთალმიჯის“ მორიგი აქცია დედოფლისწყაროში

კლინიკა „ოფთალმიჯის“ ექიმთა ჯგუფი საქველმოქმედო აქციით დედოფლისწყაროს საზღვრისპირა სოფლებს-სამთაწყაროს, ფიროსმანსა და საბათლოს ეწვია.

აქციის ფარგლებში აღნიშნული სოფლების მოსახლეობას თვალის უფასო კვლევები ჩაუტარდა.

საქველმოქმედო სამედიცინო კვლევებს დედოფლისწყაროს მუნიციპალიტეტის მერი ნიკოლოზ ჯანიაშვილი დაესწრო. თვალის მიკროქირურ-

გის ჯავრიშვილის კლინიკა „ოფთალმიჯის“ და დედოფლისწყაროს მუნიციპალიტეტის მერიას ურთიერთთანამშრომლობის მრავალწლიანი გამოცდილება აქვთ, რის საფუძველზეც კლინიკამ ჩვენი მუნიციპალიტეტისთვის არაერთი საქველმოქმედო ღონისძიება გამართა. საზღვრისპირა სოფლების

მოსახლეობამ აღნიშნა, რომ დედოფლისწყაროს ადგილობრივი ხელისუფლება საკუთარი მოსახლეობის ჯანმრთელობაზე აქტიურად ზრუნავს და მათ სოფლებში უფასო სამედიცინო აქციები პერმანენტულად იმართება, რის გამოც მათ ნიკოლოზ ჯანიაშვილსა და „ოფთალმიჯის“ ექიმებს მადლობა გადაუხადეს.

„ივნისიდან ქვეყანა ძველებურ რეჟიმში გააბრძნობს სხოვრებას“

დარჩენილი შეზღუდვების ორ კვირაში მოხსნა პრაქტიკულად გადარჩევილია. ივნისიდან ქვეყანა ძველებურ რეჟიმში გააბრძნობს სხოვრებას. პირველი სიგნალი მთავრობის მხრიდან უკვე გაისმა. თუკი კორონავირუსის დადებითობის მაჩვენებელი კიდევ შემცირდება, შეზღუდვები მოიხსნება. ასეთ შემთხვევაში, ბიზნესს და ეკონომიკას განვითარების მეტი შანსი მიეცემა. ბიზნესისთვის ყველაზე დიდი პრობლემა კომენდანტის საათია, რომლის გადარჩევას კერძო სექტორი დიდი ხანია ითხოვს. მათი მოთხოვნა მაისის ბოლოდან დაკმაყოფილდება. პრობლემა შაბათ-კვირის დღეებზე დაწესებული შეზღუდვაც, რისი გაუქმებაც, ასევე დიდი ალბათობით, მაისის ბოლოდან მოხდება.

- დასძინა ნათია თურნავამ. კერძო სექტორისთვის, რომელიც ახლა არც ისე კარგ მდგომარეობაში, ჩვეულ რეჟიმში მუშაობის გაგრძელება ნამდვილად სასიცოცხლოდ საჭიროა, რადგან ბიზნესმა ძალების აღდგენა რაც შეიძლება სწრაფად მოახერხოს, ამისთვის კი პირველი ნაბიჯი, სწორედ დაწესებული შეზღუდვების მოხსნაა. ბიზნესსაოციაციის აღმასრულებელი დირექტორი, ლევან ვეფხვაძე აღნიშნავს, რომ კერძო სექტორის სწრაფად აღდგენა, შეზღუდვების

ნებშიც რამდენად სწრაფად წავა აცრის პროცესი. ახლა არ გვაქვს იმის ილუზია, რომ ჩვენ 8 და 9 მილიონ ვიზიტორს მივიღებთ 2022 წელს, როგორც ეს მოხდა 2019-ში, მაგრამ იმედი მაქვს, რომ გარკვეული პოზიტიური დინამიკა იქნება. საცალო გაყიდვების მაღაზიებისთვის, რესტორნებისთვის, კომენდანტის 23:00 საათამდე გადაწევა არის ძალიან მნიშვნელოვანი. რესტორნების და მაღაზიების დიდი ნაწილი 23:00 საათზე ისედაც იკეტებოდა და პრობლემა არ უნდა იყოს. თუკი

გოფოძე, რომელიც მიიჩნევს, რომ დღევანდელი ეპიდვითარების შენარჩუნების შემთხვევაში, ჰოსპიტალურ სექტორზე მიმართვიანობა შემცირდება. „საგანგაშო სიტუაცია არ არის. მაქსიმალურად თუ გაუფრთხილდებით ერთმანეთს, ვფიქრობ, არ უნდა დაგვჭირდეს რაღაც განსაკუთრებულად მძიმე ღონისძიებების გატარება. ვადასტურებ, რომ ბოლო რამდენიმე დღის განმავლობაში დასტაბილურდა სიტუაცია. მიღებული პაციენტების რაოდენობა აღარ არის ისეთი, რომ ძალიან მძიმე დატვირთვა იყოს კლინიკისთვის. ჩვენთან უკვე თავისუფალი ადგილებიც არის, რაც გვაძლევს იმის იმედს, რომ მოვლენების ამგვარად განვითარების შემთხვევაში, ჰოსპიტალურ სექტორზე დანოლა შესუსტდება“, - ამბობს ლევან გოფოძე. შეზღუდვების მოხსნას ეთანხმება ინფექციონისტა ნანია. თუკი შემთხვევების რაოდენობა დაიკლებს, აკრძალვები უნდა გაუქმდეს კიდევ. ინფექციონისტი ირაკლი ხმალაძის მიიჩნევს, რომ შეზღუდვების მოხსნა დაბალი მაჩვენებლის პირობებში ყოველთვის შეიძლება.

„ლამის საათებში გადაადგილებაზე დაწესებული შეზღუდვა და შაბათ-კვირის შეზღუდვები არ არის ქართული ნოუ-ჰაუ; მსოფლიოს არაერთი ქვეყანა მიმართავს ამ შეზღუდვებს. ამიტომ, რა თქმა უნდა, არც ტურისტებს უკვირთ, რომ მსგავსი სახის შეზღუდვა იქნება. მეტიც, ტურისტები ამ ბოლო დროს მეტად კითხულობენ, რამდენად უსაფრთხოა ქვეყანა, რამდენად იცავს სხვადასხვა პროტოკოლს და ა.შ. ქვეყანა, სადაც ელემენტარული შეზღუდვები არ არის დაცული, ეჭვს გამოიწვევს“, - განაცხადა ეკონომიკის განვითარების მინისტრმა ნათია თურნავამ, რომელიც ეთანხმება მოსაზრებას, რომ შაბათ-კვირას დაკეტილი რესტორნები დისკომფორტს ქმნის. იმაშიც გეთანხმებით, რომ გარკვეულ დისკომფორტს წარმოადგენს ის, რომ ჩვენი მოქალაქეები და სტუმრები ვერ სადილობენ რესტორნებში. ეს, რა თქმა უნდა, ამ სექტორისთვის დარტყმაა. ჩვენ ვფიქრობთ, რომ უახლოესი ორი კვირის შემდეგ, კიდევ ერთხელ გადავხედავთ დადებითობის მაჩვენებელს და შევძლებთ, შეზღუდვები შევამსუბუქოთ“,

მოსხნასთან ერთად, სხვა გარემოებებზეცაა დამოკიდებული, მათ შორის ვაქცინაციის პროცესზე. „რეკომენდაციების სრული დაცვა თუ არ მოხდეს, ისევ დაინფიცირდებით, ამიტომ მგონია, რომ ყველა ძალიან კარგად ხვდება, თუ რამდენად მნიშვნელოვანია სიფრთხილე. ბიზნესის სწრაფად აღდგენა ბევრი რამეზეა დამოკიდებული. მათ შორისაა, ვაქცინაციის სიჩქარე და ასევე, შემომსვლელ ქვეყ-

ჩვენ ვიქნებით დისციპლინირებული, მალე დადგება ეს დროც. ვფიქრობ, ახლა უკვე მოსახლეობის თვითშეგნებაც საკმაოდ მაღალ დონეზეა“, - აცხადებს ლევან ვეფხვაძე. „ბოლო პერიოდში, კლინიკებშიც თავისუფლდება. საავადმყოფოებში გადატვირთულობა აღარ შეიმჩნევა. სწორედ ამის შესახებ საუბრობს თბილისის რესპუბლიკური საავადმყოფოს დირექტორის ლევან

„დღეს შეიძლება თქვან, რომ მაისის ბოლოდან შეზღუდვები მოიხსნება, მაგრამ ხვალ გადათქვან, რადგან ყველაფერი დამოკიდებულია კორონავირუსის სტატისტიკურ მაჩვენებლებზე. თუკი დღეში მხოლოდ რამდენიმე ათეული ადამიანი დაინფიცირდება და არა 1500, მაშინ, რასაკვირველია, შეზღუდვებიც მოიხსნება. მთავარია, ნახტომისებური დინამიკა არ იყოს. მაგალითად, დღეს იყოს 2 შემთხვევა, ხვალ - 10 და ზეგ - 50. თუ თანმიმდევრულად წავიდა შემცირება, მაშინ უკვე თამამად შეიძლება საუბარი შეზღუდვების გაუქმებაზე“, - მიიჩნევს ირაკლი ხმალაძე.

რა ვიცი ამ არსებულ ვაქცინებს შორის განსხვავებები

რა გზას გადის ვაქცინები ჩვენს სხეულებში აღმოჩენამდე?

2020 წლის 8 დეკემბერს, კორონა-ვირუსის წინააღმდეგ მასობრივი ვაქცინაცია დაიწყო. ვაქცინის პირველი დოზა 90 წლის ინგლისელმა მარბარეტ კენანმა მიიღო. მას შემდეგ თითქმის 6 თვე გავიდა და უკვე მილიონობით ადამიანი აცრილი.

პროცენტულად ადამიანების აცრით ისრაელი ლიდერობს, რომლის მოსახლეობის უმეტესობა უკვე აცრილია. ისრაელს მოჰყვება დიდი ბრიტანეთი, ჩილე, აშშ და სხვა ქვეყნები. მთლიანობაში კორონავირუსის ვაქცინის ერთი დოზა მილიარდ ადამიანზე მეტს აქვს მიღებული.

ის, რომ კორონავირუსის დასამარცხებლად ვაქცინაცია აუცილებელია, არახალია და ამას ყველა ავტორიტეტული და ცნობილი მეცნიერი ამბობს. ამ სტატიით ვეცდებით მოკლედ მიმოვიხილოთ კორონავირუსის ვაქცინების ტიპები და მათი განსხვავებები. ასევე ის, თუ როგორ შეიძლება მეცნიერებმა „ასე სწრაფად“ შეექმნა ვაქცინა. თემაზე გენეტიკის დოქტორანტი და ბიოტექნოლოგიის ინსტიტუტის თანამშრომელი, ნინო ჩინაძეს საუბრობს.

- როგორ შეიქმნა კორონავირუსის ვაქცინა „ასე სწრაფად“?

რაც უნდა გასაკვირი იყოს, კორონავირუსის ვაქცინის შექმნაზე მუშაობა, არ დაწყებულა არც ერთი წლის წინ, არც პანდემიის დაწყების მომენტიდან, მეტიც, შეიძლება ითქვას რომ სამუშაოები 2003 წლიდან დაიწყო – ყველა ნინო ჩინაძისა და ნინოს თქმით, ამის აღნიშვნის სა-

დროს გამოიყენება ვირუსის ფრაგმენტები, სპეციფიკური ცილები, ვექტორები და მ-რნმ.

ოთხი ტიპის ვაქცინა

„ვირუსული“ ეს დასუსტებული/ინაქტივირებული ვირუსით შექმნილი ვაქცინაა, რომელსაც ტრადიციულ მეთოდსა და უნოდებენ და განაპირობებს იმუნური პასუხის გამოწვევას. მაგალითად, ასეთია ჩინური Sinopharm (სინოფარმი).

მეორე შეგვიძლია ვთქვათ, რომ არის ცილების ერთეულების დახმარებით შექმნილი ვაქცინები, როდესაც ხდება ვირუსის რეკომბინანტული ცილის ნაწილის შეყვანა, რაც განაპირობებს ლიმფოციტების გააქტიურებასა და ანტისხეულების გამოწვევას. ასეთია აშშ-ს ვაქცინა Novavax (ნოვავაქსი).

მესამეა ვექტორული ვაქცინები, რომელიც შეგვიძლია წარმოვიდგინოთ, როგორც „გენმოდიფიცირებული“ ვირუსი. მარტივად რომ ვთქვათ, კორონავირუსის გენის მიზმა ხორციელდება, გადაიტანება (ვექტორზე), ეს ვექტორი უნდა იყოს უსაფრთხო ჩვენი ორგანიზმისათვის, შეიძლება გამოვიყენოთ რეკომბინანტული ადენოვირუსი, ამ შემთხვევაშიც ეფექტი, რა თქმა უნდა იგივეა – ლიმფოციტების გააქტიურება და ანტისხეულების გამოწვევა. ასეთი ვაქცინებია ჩანსინო (ჩინეთი), Johnson - Johnson (აშშ) და Oxford-AstraZeneca (ბრიტანეთი).

რაც შეეხება **მეოთხე** ვაქცინის ფორმას, ეს არის მესენჯერ-რნმ (მ-რნმ) ვაქცინები, რომელიც ყველაზე ინოვაციურია ჩამოთვლილ ვაქცინებს შორის. ამ დროს

მისი შესრულებას – დაავადებასთან გამკლავებას. წარუმატებლობის შემთხვევაში ექსპერიმენტი აქ წყდება და პრობლემის გადასაჭრელად მეცნიერები ახალი ნაერთებისა თუ გზების ძებნას იწყებენ. ხოლო თუ კვლევის პირველადი ეტაპი წარმატებული იქნება, შემდეგ პრეპარატს ცხოველებზე გამოცდიან. თუ ამ ლაბორატორიულმა ექსპერიმენტმა წარმატებით ჩაიარა, მეცნიერები შედეგებს რეგულატორს წარუდგენენ (მაგალითად, აშშ-ის საკვებისა და მედიკამენტების სააგენტოს FDA), რომელიც კვლევის ფარგლებში წარდგენილ არგუმენტებსა და დოკუმენტაციას განიხილავს. სააგენტო შეაფასებს, რამდენად უსაფრთხოა პრეპარატის გამოცდა ადამიანებზე. თუ ექსპერტიზისგან დაკომპლექტებული კომისია გადაწყვეტს, რომ ცდებში ადამიანების მონაწილეობა უსაფრთხოა, კონკრეტული მედიკამენტის გამოცდა შემდეგ კლინიკურ ეტაპზე გადადის.

ასე მოხდა მაგალითად, კორონავირუსის საწინააღმდეგო ვაქცინა AstraZeneca-ს შემთხვევაში. ვაქცინის ეფექტიანობისა და უსაფრთხოების დასაზუსტებლად მეცნიერებმა დიდ ბრიტანეთში, სამხრეთ აფრიკასა და ბრაზილიაში 24 000 მოხალისე აცრეს. აქედან, ამ დროისათვის ჯერ კიდევ ექსპერიმენტული ვაქცინით 11 636 ადამიანი აიცრა, ხოლო დანარჩენები პლაცებოთი. შუალედური შედეგებით დადგინდა, რომ ვაქცინა 70%-მდე ახერხებდა ვირუსის პრევენციას. AstraZeneca-ს ეფექტიანობის დასადგენად, აშშ-ში ჩატარებულმა კლინიკურმა კვლევამ, რომელიც 32 449 ადამიანი მონაწილეობდა აჩვენა, რომ ეს კონკრეტული ვაქცინა 79%-ით ეფექტიანია, ხოლო კორონავირუსის მიძიმე მიმდინარეობის თავიდან ასაცილებლად 100%-იან ეფექტიანობას აჩვენებს. აღნიშნული კვლევების შეფასებისას, ანუ სანამ რეგულატორი ვაქცინის ფართო გამოყენებას დაუშვებს, პირველ რიგში ყურადღება ექცევა იმას, თუ რამდენად უსაფრთხოა ესა თუ ის პრეპარატი ადამიანისთვის. ასეთ გადაწყვეტილებებს დიდი ქვეყნების რეგულატორები და ისეთი ავტორიტეტული ორგანიზაცია, როგორც მსოფლიოს ჯანდაცვის ორგანიზაცია, დიდ მონაცემებსა და სამეცნიერო ცოდნაზე დაყრდნობით იღებენ. მოკლედ რომ ვთქვათ, მათი მწვანე შუქის გარეშე წარმოუდგენელი და პირდაპირ, უკანონო ვაქცინისა თუ სხვა სახის პრეპარატის გაყიდვა და გამოყენება.

მოუხედავად AstraZeneca-ს გარშემო გავრცელებული ეჭვებისა და მითებისა, ისეთი ორგანიზაციები, როგორცაა მსოფლიოს ჯანდაცვის ორგანიზაცია და ევროპის მედიკამენტების სააგენტო, AstraZeneca-თი ვაქცინაციისკენ მოგვინიშნებენ და სწორედ დიდ მონაცემებზე დაყრდნობით აცხადებენ, რომ ეს კორონავირუსთან ბრძოლის უსაფრთხო საშუალებაა. ზოგადად ვაქცინები კი COVID-19-ის დასამარცხებლად ერთადერთი ინსტრუმენტი, რაც კაცობრიობას, მეცნიერების დახმარებით, დღეს ხელთ

შუალედური ადამიანობა და ადამიანური გენეტიკა

ვინც ლაბორატორიაში არ ყოფილა, ალბათ, რთულად წარმოუდგენია, როგორი ადამიანები მუშაობენ იქ. მიუხედავად მათი კომპეტენტურობისა და ცოდნისა, მათაც ჰყავთ ოჯახები და მათაც, იქნებ ჩვენზე მეტადაც შესტიკივით გული კაცობრიობის მომავალზე. ამაზე მათი უმაგალითო შრომა და „ელვისებური სისწრაფით“ შექმნილი ვაქცინები მეტყველებს.

როცა ვამბობთ, რომ მეცნიერები ჩვეულებრივი ადამიანები არიან, იმასაც მოვიზრებთ, რომ დიახ, მათ შეუძლიათ დაუშვან შეცდომები ან ვერ იპოვონ გამოსავალი სხვადასხვა დაავადების დასამარცხებლად. ეს კიდევ ერთხელ გვახსენებს, რომ მიუხედავად ჩვენი კომპეტენტურობისა, სამუშაო სფეროებისა, განათლებისა თუ სოციალური სტატუსისა, ხშირად, ადამიანურად უსუსურები და უმწიფოები ვხდებით. ასე იყო, მაგალითად, მაშინ, როცა პანდემია დაიწყო და მისთვის შეუმზადებელი მსოფლიო დიდი დაბნეულობის ბურუსში გახვდა. ამ დროს მეცნიერები, ისევე, როგორც ნებისმიერი ჩვენგანი, გაურკვევლობაში იყვნენ, მაგრამ ცდილობდნენ ამ განუსაზღვრელობიდან გასაღწევი გზა ეპოვნათ. მალევე დაიწყო საუბარი ვაქცინაზე, თუმცა მისი ასე სწრაფად შექმნის იმედი არავის ჰქონდა. მათ შორის, არც თვითონ მასზე მომუშავე მეცნიერებს.

მეცნიერები, რომლებიც ადამიანური არიან, ბუნებრივია, უშვებენ შეცდომებს. ხანდახან ზედმეტად სჯერათ საკუთარი იდეებისა თუ შესაძლებლობების, ხანდახან კი პირობით – ნაკლებად იჯერებენ და საკმის ბოლომდე მისაცვანად ძალასაც ვერ პოულობენ. თუმცა, მათ გამოუსწორებელი შეცდომებისგან ზემოთ აღწერილი მრავალეტაპიანი კვლევები და რეგულატორების მკაცრი კრიტერიუმები აზღვევს. შეიძლება ცალკეული მეცნიერები შეცდომებს უშვებდნენ, თუმცა მტკიცებითი მედიცინა და რეგულატორები – არა. შესაბამისად, თუ ისინი საუბრობენ ვაქცინის გამოსავლიანობასა და სარგებელზე, ეს ნამდვილად ასეა.

ჩვენ, ჩვეულებრივი ადამიანები, რომლებსაც არ გვაქვს ძალა თუ ცოდნა იმისათვის, რომ პანდემიაში გახვეულ მსოფლიოს მხსნელებად მოვევლინოთ, ხანდახან უნდა დავხსნედთ და ველოდოთ, როდის გაიფრთხილებს მსოფლიოს რომელიმე ნერტივტივს, რომელიმეც ლაბორატორიაში მყოფი მეცნიერის გონებაში სწორი აზრი. აზრი (პიპოთეზა), რომლის ქმედარბობასაც ის დაიჯერებს და დაამტკიცებს.

ხანდახან, ჩვენ, ჩვეულებრივი ადამიანები, უნდა დავხსნედთ და ველოდოთ მეცნიერებს, რომლებიც მოქმედებისთვის ჩვენ არასდროს გველოდებიან, თუმცა, ჩვენი თუ ჩვენი შვილების გადარჩენას ყოველდღიურად ახერხებენ.

მომზადდა ხათუნა პანაშვილმა

შუალეხას ის გვაძლევს, რომ მეცნიერები SARS-CoV-2-ზე მუშაობდნენ და აღმოჩნდა, რომ მისი გენომური თანმიმდევრობა 80%-ით მსგავსია SARS-CoV-ის. ამასთან, ორივე ვირუსი, უჯრედში შეღწევისას უკავშირდება ერთსა და იმავე რეცეპტორს (ACE-2). სწორედ აღნიშნული მონაცემების და სხვა ბევრი კვლევის წყალობით, მეცნიერებს საშუალება მიეცათ, პირველად შექმნათ ვაქცინა ყველაზე სწრაფად. აღსანიშნავია, რომ დაახლოებით, 330 დღე გავიდა მუშაობის დაწყებიდან, პირველ ვაქცინაციამდე, რაც სულაც არ არის გასაკვირი. მით უმეტეს, რომ მსგავს ვირუსზე უკვე არსებობდა უამრავი ლიტერატურული მონაცემი. ამას ემატება გენური ინჟინერიის შესაძლებლობები და დღევანდელი ტექნოლოგიები. ამიტომ არგუმენტი, რომ ვაქცინა მალე შეიქმნა და ამიტომ სახიფათოა, არ არის სწორი.

სწორედ ტექნოლოგიურ პროგრესს უნდა ვუმადლოდეთ, რომ ვაქცინების სწრაფად დამზადებასთან ერთად, მისი მრავალფეროვნებაც გვაქვს. დღეს კორონავირუსის ვაქცინების ოთხი ტიპი არსებობს. მათში შედის „ტრადიციული“ ტიპის ვაქცინები, რის დროსაც ინაქტივირებული ვირუსის შეყვანა ხდება ჩვენს ორგანიზმში, რომლის საპასუხოდაც გამოწვევდება სპეციფიკური ანტისხეულები და ინოვაციური ვაქცინები, რომლებიც მეტად დახვეწილია. ასეთ

მ-რნმ-ის შეყვანა ხდება ორგანიზმში, რომლის საპასუხოდაც გამოწვევდება სპეციფიკური ცილა ვირუსის გენეტიკური მასალის გასანადგურებლად, ჩვენი ორგანიზმი კი იმასხვედრებს ამ ინფორმაციას. ასეთი გახლავთ Moderna (აშშ) და Pfizer (აშშ) – ამბობს ნინო.

როგორც ვხედავთ, ვაქცინები რომლებსაც ვიყენებთ, შეიძლება განსხვავებულდნენ ერთმანეთისგან იმით, თუ რა მეთოდითაა დამზადებული ისინი; ანუ რა ტიპის ვაქცინაა, ტრადიციული (ინაქტივირებული ვირუსი) თუ თანამედროვე (ცილა, მ-რნმ, ვექტორი), როგორი შენახვის პირობები აქვს მას – ინახება +2,+8 თუ -70 გრადუსზე, მაგრამ შედეგი საბოლოოდ ყველას ერთი აქვს – ისინი ვირუსის დამარცხებაში გვეხმარებიან.

რა გზას გადის ვაქცინები ჩვენს სხეულებში აღმოჩენამდე?

მედიკამენტებისა თუ ვაქცინების შექმნისას მეცნიერებს შესაძლებელი სიფრთხილე ახასიათებთ, თუმცა, ეს მხოლოდ მათ პიროვნულ ნიშნებზე როდია დამოკიდებული. ლაბორატორიიდან ჩვენს ორგანიზმში მოსახვედრად ვაქცინა უამრავ და ხანგრძლივ პროცედურას გადის.

ყველაფერი ლაბორატორიაში ფუს-ფუსით იწყება, სადაც მეცნიერები მედიკამენტებსა თუ ვაქცინებს უჯრედებზე ცდიან, აკვირდებიან, თუ როგორ მოქმედებს ესა თუ ის ნაერთი უჯრედებზე და რამდენად ახერხებს მთავარი

მემორიალი ახალი სიცოცხლის მოლოდინში

1985 წელი იყო საბჭოთა კავშირში კომუნისტური რეჟიმის ზანიტში იმყოფებოდა, რელიგია იღვწებოდა, როგორც ხალხის ოპიუმი... ათეისტური მოძრაობა იმდენად მძლავრობდა, რომ ალდგომის დღესასწაულზე კვერცხების წითლად შეღებვა და საფლავზე გასვლა იკრძალებოდა. მოსახლეობა მაინც ურჩობდა. ეს განსაკუთრებით ელითოსის დღესასწაულზე იკრძალებოდა. ყოველ 1-2 აბკისტოს, ელითოს მთაზე ღამის მთავრებითა რაოდენობა სულ უფრო იზრდებოდა.

ხელისუფლება მუდმივად ფიქრობდა, რა დაეპირისპირებინა ისეთი რელიგიური დღესასწაულისთვის, რომ „ელითოს“ დროებით მაინც დაევიწყებინა დედოფლისწყაროელებისთვის. ბევრი იფიქრეს და 1 აგვისტოს გრანდიოზული საღამოს აღნიშვნა გადანიჭეს. ამისთვის

შესაბამისი გარემო სჭირდებოდა. დედოფლისწყაროს შემოსასვლელში არსებული ტერიტორია აუთვისებელი იყო. აქ შინმოუსვლელთა მემორიალი და დასვენების პარკი ერთ სივრცეში გააერთიანეს. 1 აგვისტოს ახალგაზრდული საღამოები იმართებოდა, დისკოთეკებიც, თუმცა, ადამიანები ღამისთევზე მაინც მიდიოდნენ...

კომუნისტებმა მიზანს რამდენად მიაღწიეს, ვერ გეტყვით, მაგრამ პარკი მართლაც შთამბეჭდავი გამოვიდა. წლების განმავლობაში აქ დასასვენებელი სივრცეც იყო, 9 მაისს - ფაშინზე გამარჯვების დღესაც აღნიშნავდნენ და ახალგაზრდულ საღამოებსაც ატარებდნენ.

საბჭოთა კავშირის რღვევამ და 90-იანმა წლებმა თავისი მსახვრალი ხელი ამ პარკსაც დაატყო. აღარავინ იცავდა. ძვირფასი ლითონების მოყვარულები შემოეჩვივნენ მემორიალს.

დარჩა შინმოუსვლელთა ძაძებში ჩაცმული დედა ლომების ამარა. მოძალადეებმა „ნადირთა მეფეებიც“ არ დაინდეს-ისინიც გაატყვეს და კაპიკებად გაყიდეს მათი „ქურქი“ თურქეთში. შემდეგ ბაზალტის ქვებით აშენებულ კიბეებს მიჰყვეს ხელი... პარკი მოუსვლელთა გიჟიარცვა, პირვანდელი იერი დაკარგა, მოიწყინეს მცენარეებმაც... პატარა ტბაც დაშრა, წყალმცენარეებმა იძალადეს მასზე, გედებმაც მიატოვეს... მხოლოდ ტირიფები შრიალებენ ძველებურად და ლაღად...

კი, მართალია, დღესაც სტუმრობენ მას ადამიანები, მაგრამ ცოტა ხნით. ბევრს წარსულის ნოსტალგია აწუხებს, ახალგაზრდებს კი აღარ ახსოვთ მისი ცხოვრების ის ღამაზი და სვებედნიერი საათები...

ამ დღეებში ცნობილი გახდა საქართველოს პრემიერ-მინისტრის ირაკლი ლარიაშვილის ინიციატივა ახალი სახელმწიფო პროგრამის „განახლებული რეგიონების“ შესახებ. ამ პროექტის ფარგლებში იგეგმება

მემორიალის რეაბილიტაცია. მოენწყობა დასასვენებელი პარკი და პატარა ტბა. აღდგენითი სამუშაოების შემდეგ პარკი ძველ ფუნქციას დაიბრუნებს.

პროგრამის ფარგლებში შექმნილმა სპეციალურმა კომისიამ მუშაობა აღმოსავლეთ საქართველოს რეგიონებში უკვე დაიწყო.

4-წლიანი პროგრამა, რომელიც საქართველოს 63 მუნიციპალიტეტს მოიცავს და მისი მხოლოდ პირველი ეტაპის საორიენტაციო ღირებულება 500 მილიონი ლარია, ითვალისწინებს რეგიონების ურბანულ განახლებას, რაც სახელმწიფოს, მუნიციპალიტეტისა და კერძო საკუთრებაში არსებული მნიშვნელოვანი ობიექტის განვითარებას გულისხმობს.

პროექტები განხორციელდება როგორც სახელმწიფო ბიუჯეტის დაფინანსებით, ისე საერთაშორისო საფინანსო ინსტიტუტების მხარდაჭერით.

ინგა შიოლაშვილი

უ ლ ო ც ა ვ ე ნ !

ნიწო ფიროსმანაშვილს!

ჩვენი ასოციაციის გამორჩეულ წევრს, ნიჭიერ, ყურადღებიან, უკეთილშობილეს ქალბატონ ნინოს ვულოცავთ დაბადების დღეს 19 მაისს!

საუკეთესო სურვილებით და ღრმა პატივისცემით, დედოფლისწყაროს მუნიციპალიტეტის ილია ჭავჭავაძის სახელობის მწიგნობართა ასოციაცია

გიორგი წამალაშვილს (ლომისელს)! თემურ თაყაქას! გივი ღვინიაშვილს! გია ნიკაშვილს! არმაზ დარაშვილს!

ჩვენი ძვირფასებო, მაისის თვეში დაბადებულეზო: გიორგი, თემურ, გივი, გია, არმაზ, გილოცავთ საიუბილეო თარიღებს. ღამაზ სხეულში ღამაზი სულიაო, ეს სიტყვები სავსებით მიესადაგება თითოეულ თქვენგანს. ქართულ ტრადიციულ ოჯახში აღზრდილებმა, თავადაც ღირსეული ოჯახები შექმენით და გვერდს გიმშვენებთ თხემით ტერფამდე ინტელიგენტი, უღამაზეისი მეუღლეები. გიორგი და არმაზი თბილისის ოპერისა და ბალეტის სახელმწიფო თეატრის ცნობილი სოლისტები გახლავით. თემურს, გივის და გიას კარგად იცნობენ დედოფლისწყაროში. საზოგადოების ნებისმიერ წრეში მათი გამოჩენა უდიდეს პატივისცემას და სიხარულს იწვევს. ჯანმრთელობას და დიდხანს სიცოცხლეს გისურვებთ თქვენი ოჯახის წევრებთან და ახლობლებთან ერთად.

ღრმა პატივისცემით, ინგა შიოლაშვილი, ნაირა გორაშვილი, ნანი საბანაძე, ნანა ჭიჭინაძე

სარაფიმა მუშიჩინოს!

ჩვენი საყვარელო დედიკო, ბებია, დიდა ბებია და ორჯერ დიდა ბებია! დაბადებიდან 97 წლისთავს გილოცავთ! 3 შვილისგან 5 შვილიშვილი, 9 შვილთაშვილი და 2 შვილთაშვილის შვილი გყავს, ბედნიერი და გამრავლებული ქალი ხარ, თუმცა, სამწუხაროა, რომ ორი ვაჟკაცი უდროოდ დაგელუჰა და ამით გამწარდი, მაგრამ მათმა მონაგარმა ეს ტკივილი შეგიმსუბუქა.

ასაკის მიუხედავად მხნედ და ენერგიულად ხარ. სულ ასეთი გვეგულეზოდე დიდხანს!

სიყვარულით, შენი შვილი ზონია ტალიაშვილი

ი ყ ი დ ე ბ ა !
ფუტკრის სკები ლაფეტით და ყველა საჭირო ინვენტარით.
ტელ: 595 145 110;

ა მ ი ნ დ ი				დ ე დ ო ფ ლ ი ს				წ ყ ა რ ო			
ორშაბათი 17.05 დღე	სამშაბათი 18.05 ღამე	ოთხშაბათი 19.05 დღე	სუთშაბათი 20.05 ღამე	პარასკევი 21.05 დღე	შაბათი 22.05 ღამე	კვირა 23.05 დღე					
27°	14°	24°	12°	26°	13°	27°	14°	26°	12°	26°	12°

<p>გამომცემელი შპს „შირაპი“ დირექტორი ინგა შიოლაშვილი რედაქტორი ნაირა გორაშვილი-პოპიაშვილი წერილში მოყვანილ ფაქტებსა და ციფრებს პასუხს ავებს ავტორი.</p>	<p>სარედაქციო კოლეგია: შუაშენა ყანაშვილი (ჟურნალისტი); ხათუნა ბენაშვილი (კორექტორი); ილია ხარაშვილი (სტილისტ-მენეჯერი); ნათელა ბოსტაშვილი (ბუღალტერი); ნინო ჯანაშვილი (ოფის-მენეჯერი); მზია ქანაძე (საქმის მწარმოებელი); გაზეთი აიწყო და დაკაბადონდა „შირაპის“ კომპიუტერულ ბაზაზე. ყოველკვირეული გამოცემა იბეჭდება შ.პ.ს „კოლორ პრესის“ სტამბაში.</p>	<p>რედაქციის მისამართი: ქალაქი დედოფლისწყარო, ფიროსმანის №18, ტელ. 0 356 22 22-85; 598 72-18-72 (დირექტორი) 591-97-73-26 (რედაქტორი) რეგისტრირებულია დედოფლისწყაროს რაიონის სასამართლოს მიერ, №6014-468.</p>
--	---	--